

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

4. Sexta & septima ratio solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. III. Vtrum relatio distinguatur, &c. 703

206 Tandem interrogo ab adversarijs, an frigus & calor quatenus actu sunt oppositi, sint relativi prædicamentali, vel non; si hoc secundum dicant nihil contra nos: si primum, iam demonstratum est omnem relationem prædicamentalem distinguere ex natura rei à suo fundamento, ac proinde asserimus, idem dicendum esse de relatione oppositionis; nam eadem est ratio huius, ac relationis diversitatis, &c. nam sicut denominatio diversitatis actualis est intrinseca respectu diversi, ita deberet esse denominatio oppositi actu illis, & sicut denominatio diversi dependet ita à termino actu existente ut destructo illo omnino destrueretur, ita similiter propter eandem dependentiam destructo termino opposito, destrueretur denominatio actualis oppositionis, ac proinde poterit adesse, & abesse à contrariis talis denominatio præter illius entitatis corruptionem, & sic erit accidentalis, &c.

SUBSECTIO IV.

Sexta, & se prima ratio solvuntur.

207 **A**D sextum respondeo primo, dicendo optime satisfactum fuisse ibi argumentis ad objectionem de novo factam nego maiorem: ad probationem illius nego maiorem, & minorem, ad interrogationem explicationis respondeo per pluralitatem partium, quæ inæqualitas fundamentalis vocatur à nobis non reddi subiectum maius formaliter. Ad probationem concedo antecedens, & nego consequentiam. Ad id, quod postea additur, dico maiorem, & inæqualitatem formalem non esse pluralitatem, paucitatemve partium in subiectis, ratione quarum unum subiectum excedit aliud: item maioritas formalis non est ut unum excedat aliud; sed potius est ut subiectum habens plures partes quam aliud respiciat, quod excedit, ut habens minores se ipso, & in hoc consistit fallacia adversariorum, eorumque deceptio, quia relationes solum sunt respectus; unde nec sunt rationes excedendi, nec rationes plures: sicut similitudo non est habere albedinem in eisdem gradibus: sed potius est respectus parus inter habentia eisdem gradus; sic similiter maioritas inæqualiter, & excessus formalis non est habere plures partes, quam aliud, sed respectus inter habentia plures, & pauciores partes.

208 Secundo respondeo ad illud ultimum, dicendo tam excessum formalem, quam æqualitatem formalem, pluralitatem, & paucitatem formalem, v. g. quibus dicimus, hoc habet plures, vel pauciores partes, quam illud formaliter, hoc excedit formaliter aliud, esse relationes prædicamentales, ac proinde esse omnino accidentale quantitati habere has rationes, ac proinde sicut quantitas per suam ipsam entitatem non est formaliter; sed tantum fundamentaliter relata, ita similiter per suam propriam entitatem præcisam non excedit aliam formaliter, nec est æqualis, aut habet plures partes quam alia, nec pauciores actu, & formaliter: sed tantum fundamentaliter; nam, v. g. habere unam quantitatem tres, vel quatuor partes est omnino independentem ab alio extrinseco corpore habente etiam tres, vel quatuor partes quantitatis: at vero unam quantitatem habere formaliter tot partes,

ac alia, id est esse æqualem alteri est omnino dependens ab extrinseco termino; quia nec esse, nec concipi potest unum esse, sicut aliud sub hoc formalissimo prædicato, sicut aliud, sine to aliud, unde esse sicut aliud formaliter, aut esse æquale formaliter alteri dicit ordinem positivum ad aliud, cuius totum esse consistit in puro respectu, & actuali respicientia; atque adeo advenit accidentaliter physice rei habenti tot partes quantitatis, vel talem, & talem perfectionem in substantia, vel tot gradus qualitatis; unde quando dicitur, quod palmus præciso quocunque modo habet tot partes, ac alius: vel plures, quam semipalmus; respondeo distinguendo, habet plures partes fundamentaliter, vel materialiter, concedo; formaliter nego; quia hoc habet per relationem, quia excedere aliud, habere plures, quam aliud, sine dubio est conceptus relativus, cum totum suum esse habeat in ordine ad aliud, & sic non potest esse talis conceptus formaliter sine relatione formalis: sicut non potest esse unitum, ut unitum formaliter sine unione formalis, &c.

Habere autem plures partes materialiter, aut excedere materialiter, non est aliud, nisi quod palmus habeat quatuor partes, & semipalmus duas, quas potest habere palmus, etiam si non sit semipalmus, & contra; ut autem sint plures formaliter, est necessarium quod actualiter detur palmus habens quatuor partes, & semipalmus habens duas partes, & quod palmus continet semipalmum per habitudinem ad illum, quod est omnino accidentale illi, & sit ex vi aliquis formalitatis intrinsece existentis in palmo, cuius totum esse consistit in puro respectu, & in actualiter referri ad aliud, quod omnino destruitur ablato termino: palmus vero, & partes illius remanent, & sunt independentes à semipalmo: ergo hoc formaliter quod est esse plures partes supra ipsas partes addit aliquid ex natura rei distinctum ab ipsis, siquidem hoc dependet à termino, & partes quoad entitatem non dependent ab illo, & idem dicendum est de similitudine, & cæteris.

Ad septimum dico efficientiam esse à fundamento in seipsum, posito termino, ita ut positio termini sit conditio sine qua non fundamentum influat in relationem. Deinde dico, verum esse quod sit eum influentia Dei, quia omnis entitas creata actu dependet à Deo; si autem Deus suspendat suum concursum ad omnem relationem, licet maneant albedines in eodem gradu, non manebunt formaliter similes: sed solum fundamentaliter, unde quando Aristoteles definit similitudinem per unitates, aut gradus eiusdem rationis, non definit relationem formaliter; sed fundamentum proximum, ex quo necessario resultat ipsa relatio similitudinis: unde illative ipsa relatio similitudinis manet definita, nam ea re vera sunt similia, quarum qualitas est una, non ipsis qualitatibus formaliter; sed relatione superaddita, quia diversum quid est, Petrum habere quatuor gradus albedinis, & etiam Ioan-nem habere alios quatuor (totum enim habet unum independentem ab alio absolute, & ut dici solet in ordine ad se) ac esse similes formaliter, nam esse similes habent cum dependentia ad invicem, ita ut unus dependeat ab alio, & in ordine ad aliud, quod omnino accidentarium est albedini ut quatuor existenti in Petro; nam licet

cet esset impossibilis alia albedo ut quatuor existens in Ioanne, nihilominus Petrus haberet illos quatuor gradus albedinis, in quo casu non esset similis formaliter, quia similitudo formalis essentialiter petit aliam albedinem actualiter existentem.

- 211 Deinde respondeo licet possit Deus suspendere concursum ad hanc, vel illam numero relationem, non tamen ad omnem simul: unde semper manebunt similes formaliter duæ albedines ex vi aliarum relationum, ad quas Deus præstat suum concursum, licet suspendat illum ad alias, quæ responsio in alio casu applicatur ab ipso Suarez; nam si interrogem ab hoc Authore, an possit Deus suspendere concursum ad omnes figuras simul, conservata quantitate, vel ad omnes præsentias; Respondet, licet Deus possit suspendere suum concursum ad hanc, vel illam præsentiam, ad hanc, vel illam figuram, non tamen ad omnes simul propter connexionem necessariam quantitatis cum figura: ergo recta est nostra solutio.

SVBSECTIO VLTIMA.

In qua secundæ sententiæ argumenta solvuntur.

- 212 Ad primum nego maiorem, ut patet ex dictis, nam vere mutatur fundamentum intrinsece per resultantiam relationis.
- 213 Ad secundum nego maiorem, ut patet ex supradictis.
- 214 Ad confirmationem distingo maiorem, quæ sumitur ab aliquo tanquam à forma, concedo maiorem; quæ non sumitur ab eo, tanquam à forma, nego; ad minorem distingo, sumitur ab extrinseco tanquam à forma, nego, tanquam à requisito in obliquo connotato, concedo.

QVÆSTIO III.

Verum relatio prædicamentalis sit idem formaliter cum fundamento, & termino?

SECTIO I.

Sententia Adversaria proponitur.

PRIMA sententia asserit, relationem formaliter esse idem cum fundamento, & termino, ita ut mea similitudo v. g. ex æquo includat utramque albedinem, sicut homio ex æquo includit materiam, & formam: hanc sententiam tenet Durandus in primo, distin. 30. quæst. 1. P. Hurtado, in metaphys. disp. 15. sect. 11. Arriaga in log. præd. de Relat.

2 Probatur primo autoritate D. Thomæ opus. 48. tract. 5. de prædicamento ad aliquid, cap. 3. ubi ait, & sic relatio differt à suo fundamento, quia relatio dicit rem sui fundamenti, & oppositum terminum, quem non dicit fundamentum, & sic relatio differt à suo fundamento, quia importat oppositum relativi; sicut enim dicimus, quod totum differt à sua parte, non sicut res à re, sed sicut illud, quod importat plus, quam pars, &c. quibus

verbis dictam sententiam videtur sine tergiversatione docere.

Secundo probatur ratione: relatio non est motus ex natura rei distinctus à suo fundamento, neque est fundamentum solum, nec solus terminus: ergo consistit in utroque formaliter; prima pars antecedentis iam probata manet argumentis adductis pro sententia P. Suarez, secundam partem probat P. Hurt. rationibus, quibus libens supersedeo, quia sunt pro nobis, & non contra nos, sed contra Patrem Suarez.

Tertio probatur, in relatione tacti, quæ est prædicamentalis, quia tangere est ad aliud; sed duo corpora habent relationem tacti præcise per coexistentiam in duobus locis immediatis: ergo relatio formaliter consistit in utroque extremo: pater minor, quia coexistentia duorum corporum in duobus locis immediatis est tactus utriusque: ergo ab illa denominantur tacti: hæc sunt omnia argumenta, quibus innititur horum authorum sententia, omniaque à Patre Hurt. adducuntur, neque aliquid novi addidit P. Arriaga.

SECTIO II.

In qua nostra sententia ponitur, & probatur.

NOstra conclusio: relatio prædicamentalis non est formaliter, & essentialiter æque utrumque extremum, fundamentum videlicet, & terminus: hæc est communis sententia Doctorum, quam ut certam supponunt, & ideo breviter eam probant.

Probatur primo, quia si relatio non distingueretur formaliter à fundamento, & termino, non daretur prædicamentum relationis; sed hoc est absurdum, & contra adversarios: ergo distinguitur formaliter, &c.

Probatur maior primo, quia vel in prædicamento relationis poneretur relatio, quæ fundatur tam in substantia, quam in accidenti; vel solum relatio, quæ fundatur in accidenti; sed non primum, neque secundum: ergo, &c. Probat minor quantum ad primam partem, & eam concedit Hurt. asserit enim sect. 3. §. 42. relationes substantiales directe pertinere ad prædicamentum substantiæ; indirecte vero ad prædicamentum relationis, & ratio est, quia in sententia adversariorum relationes, quæ fundantur in prædicamento substantiæ intrinsece sunt substantiæ, extrinsece sunt accidentis, sed prædicamentum relationis est accidens intrinsecum: ergo illæ relationes non ponuntur in prædicamento accidentis.

Dices, utramque esse accidens metaphysicum, & sic poni in prædicamento accidentis.

Sed contra, quia esse accidens metaphysicum non tollit, quin una relatio intrinsece, & essentialiter sit accidens, & alia tantum extrinsece, & accidentaliter; sed ex rebus, quæ extrinsece sunt tales, & quæ intrinsece sunt tales, vel participant aliquam rationem intrinsecam, & extrinsecam non potest constitui unum prædicamentum: ergo, &c.

Minor probatur: prædicamentum constituitur ex generibus, & speciebus: sed quando aliqua ita se habent, ut vni conveniat intrinsece aliqua ratio, & alijs extrinsece, non potest dari illis aliqua ratio generica, neque specifica: ergo, &c. Maior constat ex dictis supra in antepædicamento. Probat